

Uppföljning av IK-plan 2025 - Risk för otillåten påverkan

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningar	4
Nämndens granskningar.....	4
Risk: Risk för otillåten påverkan.....	4
Granskning: Risk för otillåten påverkan	4
Resultat	4

Inledning

Intern kontroll är en del i Malmö stads utvecklings- och kvalitetsarbete. En god intern kontroll innebär att det finns ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner att följa, samt fokuserar på att hantera de viktigaste riskerna. Den bidrar till att det finns rättvisande redovisning, bra information om verksamheten samt skydd mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar. En god intern kontroll kännetecknas även av att åtgärder och kontroller införs för att hantera identifierade risker.

Det årliga intern kontrollarbetet utgörs av återkommande aktiviteter där den interna kontrollen planeras, genomförs, följs upp och analyseras:

1. riskanalys
2. upprätta intern kontrollplan
3. genomförande och rapportering av granskningar och direktåtgärder
4. rapportering till nämnden och kommunstyrelsen
5. årlig utvärdering av nämndens interna kontroll
6. revidering av nämndens regler och anvisningar för intern kontroll.

Ur riskanalysarbetet har det prioriterats ett antal risker som granskas vidare under året för att få bättre underlag om åtgärder behöver sättas in. Ett antal av riskerna är kommungemensamma och beslutade av kommunstyrelsen. Förskoleförvaltningen rapporterar granskningsresultat löpande under året.

Detta är en rapport från en av granskningarna enligt förskolenämndens internkontrollplan för 2025.

Granskningar

Nämndens granskningar

Risk: Risk för otillåten påverkan

Beskrivning av risk

Det finns en risk för bristande beredskap och förmåga att hantera försök till otillåten påverkan på grund av omedvetenhet och okunskap. Detta kan leda till felaktiga beslut och icke rättssäker handläggning, vilket i sin tur kan medföra exempelvis ekonomisk skada för såväl kommunen som individer och organisationer, negativ påverkan på arbetsmiljön och förtroendeskada.

Granskning: Risk för otillåten påverkan

Områden och tillhörande rutiner som ska granskas:

Granskning kopplad till risk för bristande beredskap och förmåga att hantera försök till otillåten påverkan.

Syfte med granskningen:

Syftet med granskningen är att ta reda på om det finns medvetenhet om förekomst och beredskap att hantera fall av försök till otillåten påverkan.

Omfattning/avgränsning:

Granskningen omfattar förskolenämnden där fokus riktas särskilt mot förvaltningens placerings- och tillsynsenhet som har ett omfattande uppdrag av myndighetsutövning.

Granskningsmetod:

Granskningen genomförs genom att personalen och verksamheten får svara på allmänna och specifika frågor om nämndens arbete kring risk för otillåten påverkan, kompletterat med en mindre självskattning.

Resultat

Detta är en uppföljande internkontrollgranskning utifrån den granskning som förskolenämnden genomförde av risken för otillåten påverkan år 2024. Föregående granskning 2024 visade att det finns kännedom om vad otillåten påverkan är och att frågan om otillåten påverkan till stora delar hanteras på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen var att det fanns behov av att säkerställa att de nya förvaltningsövergripande rutinerna förankrats inom förvaltningen och följa upp detta under 2025, vilket är utgångspunkten för den här granskningen.

Resultatet av den aktuella granskningen omfattar två delar. Inledningsvis presenteras en kort översyn av det förvaltningsgemensamma arbetet samt Placerings- och tillsynsenhetens arbete kring risken för otillåten påverkan. I andra avsnittet presenteras resultatet från både en enkät om otillåten påverkan, som enhetens medarbetare fick svara på, och kompletterande frågeställningar till ledningen.

Översyn av arbete kring otillåten påverkan

Sedan granskningen 2024 har förvaltningen tagit fram och implementerat förvaltningsövergripande rutiner vid våld och hot. Frågan hanteras i både arbetsmiljögruppen och den nya beredskapsgruppen, utifrån olika perspektiv. Utöver detta har stadens avvikelshanteringssystem uppdaterats med en fråga om otillåten påverkan.

Medarbetarna på Placerings- och tillsynsenheten har gemensamt reflekterat över risken för hot och våld utifrån den förvaltningsövergripande rutinen. Detta låg till grund för framtagandet av en enhetsspecifik rutin som adresserar riskfyllda situationer i enhetens dagliga arbete. Den enhetsspecifika rutinen delades därefter med enheten och en medarbetare ansvarar för löpande utvärdering och revidering av materialet i samråd med enheten. Utöver detta genomförs en löpande risk- och friskbedömning, där risk för otillåten påverkan lyfts, vilken även utgör en del av introduktionen till nyanställda.

Enkätundersökning och frågeställningar till ledning

Samtliga medarbetare på enheten fick möjlighet att besvara en digital, anonym enkät om otillåten påverkan. För att komplettera underlaget med ledningens perspektiv fick enhetschef och sektionschef svara skriftligt på relaterade frågeställningar kopplat till beredskap och rutiner.

18 av 19 medarbetare svarade på enkäten.

I enkäten svarade 89% av medarbetarna att det enligt deras uppfattning finns risk för otillåten påverkan i myndighetsutövandet på enheten.

94% av respondenterna svarade ja på frågan om de känner till att det finns en förvaltningsövergripande rutin vid våld och hot, och lika många svarade ja på frågan om de känner till att det finns enhetsspecifika rutiner för hot, våld och otillåten påverkan för enheten. På följdfrågan gällande huruvida medarbetaren anser att den enhetsspecifika rutinen är anpassad efter arbetet på enheten svarade 88% ja och resterande delvis.

Samtliga respondenter upplever att det finns ett aktivt arbete på enheten för att förebygga otillåten påverkan, varav hälften svarade ja och resterande delvis. På frågan gällande huruvida medarbetaren upplever att det finns forum/tillfälle att lyfta frågor och tankar om otillåten påverkan svarade 94% ja.

83% upplever att de har tillräcklig kunskap om vad de ska göra ifall de utsätts för otillåten påverkan i sin tjänst. 83% anser även att de har tillräcklig kunskap om otillåten påverkan.

Kompletterande frågeställningar till enhetschef och sektionschef visar att ledningen upplever att de har beredskap och rutiner för att hantera fall av både otillåten påverkan och tjänstefel samt följa upp incidenter så att det bidrar till lärande.

Har granskningen lett till förbättringsåtgärder?

Den samlade bedömningen, utifrån översynen samt enkät till medarbetare och frågor till ledningen, är att det finns god medvetenhet om förekomsten av otillåten påverkan samt en stor beredskap att hantera fall av otillåten påverkan. Resultatet är avstämt mot förskolenämndens självskattning* från granskningen 2024 och samtliga punkter uppnår högsta nivån, "tillfredsställande". Bedömningen är att inga nya förbättringsåtgärder behövs och att arbetet med otillåten påverkan fortsätter inom det ordinarie arbetet.

*Självskattningsformulär:

1. Nämnden har god kännedom om vad otillåten påverkan är.
2. Nämndens kultur stärker önskat förhållningssätt avseende otillåten påverkan.
3. Nämnden har ett fungerande arbete för att undersöka förekomsten av försök till otillåten påverkan.
4. Nämnden har ett fungerande arbete för att förebygga fall av otillåten påverkan.
5. Nämnden har ett fungerande arbete med att hantera fall där försök till otillåten påverkan har förekommit.
6. Nämnden har ett fungerande arbete för att följa upp incidenter/försök till otillåten påverkan så att de bidrar till lärande.

7. Berörda medarbetare får tillräckligt med stöd (vid hot, våld, trakasserier, skadegörelse).
8. Det finns fungerande rutiner för att hantera fall där medarbetare begått (tjänste-)fel.
9. Cheferna har kännedom om hur de ska agera i händelse av inträffad incident.